

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของคนในชาติเนื่องจากความรู้หรือข้อมูลข่าวสารกว่าร้อยละ 80 มาจากการอ่าน ทำให้เกิดการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม ทำให้เกิดสมรรถนะในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น สามารถรองรับความเปลี่ยนแปลงและมีความเข้มแข็งต่อภาวะการณ์แข่งขันอย่างรุนแรงในปัจจุบัน (สุพัตรา มาคิตติธ, 2552, หน้า 1) การอ่านคือการหาความรู้ความเข้าใจเพิ่มพูนการพัฒนาตนเองเพื่อให้สามารถก้าวทันโลก โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ที่การสื่อสารก้าวไปอย่างรวดเร็ว หากบุคคลใดไม่สนใจการอ่านบุคคลนั้นก็จะเป็นคนล้าหลังและไม่สามารถเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศได้ ในทางตรงกันข้ามหากบุคคลใดสนใจการอ่าน บุคคลนั้นก็ย่อมพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต มีความสุขความเจริญและสามารถเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต มีความสุขความเจริญและสามารถเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองทัดเทียมประเทศอื่น (กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ, 2552, หน้า 5-6 อ้างถึงใน วาสนา บุญสม, 2555, หน้า 1) ด้วยกรอ่านมีความสำคัญดังกล่าวแล้ว คณะรัฐมนตรีจึงมีมติประกาศให้ปี 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่าน พร้อมประกาศให้วันที่ 2 เมษายน ของทุกปี ซึ่งเป็นวันพระราชสมภพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นวันรักการอ่านและกำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยจะเป็นกลไกขับเคลื่อนการส่งเสริมการอ่านให้เกิดความเป็นรูปธรรม (อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ, 2552, หน้า 9)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญขององคมนตรีของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรมให้สังคมเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระและ

มาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (12 ปี) เพื่อพัฒนาคนให้มีความสุข ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นพลเมืองดี ของชาติ โดยยึดหลักการบริหารจัดการที่เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเสมอภาค ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ เกี่ยวกับความรู้ทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษาการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ทั้งด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยเฉพาะด้านการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1-3) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นกระบวนการอ่านขั้นสูงที่ผู้อ่านต้องประเมิน สิ่งที่อ่านโดยใช้ความคิดพินิจวิเคราะห์ในสิ่งที่อ่าน ต้องอาศัยองค์ประกอบเข้าช่วย เช่น ประสบการณ์เดิมของผู้อ่านที่ต้องใช้ความคิดเพื่อที่จะตีความ แปลความ วิเคราะห์ ตัดสิน ประเมินผลเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านได้ยังเป็นปัญหาในการจัดการศึกษาของประเทศมาโดยตลอด ประเด็นที่สะท้อนให้เห็นว่าเด็กไทยยังมีจุดอ่อนในเรื่องทักษะดังกล่าว โดยองค์กร เพื่อความร่วมมือและพัฒนาเศรษฐกิจ (OECD) ได้กล่าวว่า การพัฒนาการศึกษานำไปสู่ ความสำเร็จของการพัฒนาทางเศรษฐกิจได้ โดยระบุตัวบ่งชี้ที่สำคัญที่แสดงคุณภาพ การศึกษาของประเทศประการหนึ่ง คือ การอ่าน (สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์, 2550, หน้า 3)

จากความสำคัญดังกล่าว จะเห็นว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่าน เพื่อแยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้อ่านที่อยู่ในยุคข่าวสาร ซึ่งแวดล้อมด้วยข้อมูลต่างๆ ที่มีคุณค่า ทั้งเชื่อถือได้ก็มีหรือที่เสนอโดยบิดเบือนข้อเท็จจริง ลำเอียง มีอคติและเสนอแต่เพียงความคิดเห็นด้านเดียวก็มี ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องใช้ วิจารณญาณในการอ่าน เพื่อประเมินสิ่งที่อ่านว่ามีความน่าเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด ฉะนั้นการอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อแยกแยะข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น การวิเคราะห์ความ การตีความ และการสรุปความ จึงมีความสำคัญและจำเป็น สำหรับนักเรียนเป็นอย่างมาก แต่ที่ผ่านมากการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์พบว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (STAD) เป็นวิธีการสอนที่สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนได้ เพราะเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านสติปัญญาให้เกิดการเรียนรู้ จนบรรลุถึงขีดความสามารถสูงสุด และในด้านสังคมให้มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างตนกับผู้อื่น ให้มีความสำคัญต่อการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์ คือ การทำงาน เรียนรู้และแก้ปัญหาร่วมกัน มีการยอมรับในความสามารถของแต่ละคน ซึ่งแตกต่างกัน (Joye and Weil, 2000, pp. 33-36 อ้างถึงใน เพ็ญศรี เคนไชยวงศ์, 2553, หน้า 3) การเรียนรู้แบบร่วมมือมีหลายวิธีในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (STAD) เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ ความสามารถแตกต่างกัน แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ในการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นกำลังใจแก่กันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่า เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนสนุกกับวิธีการคิดแบบหลากหลาย การเน้นคุณธรรมจริยธรรม ทักษะทางสังคมการสร้างนิสัยความร่วมมือภายในกลุ่ม เกิดความรับผิดชอบร่วมกัน

นอกจากการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (STAD) ยังสามารถใช้ชุดกิจกรรมร่วมกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ ทั้งนี้เพราะชุดกิจกรรมเป็นเอกสารที่จะช่วยให้นักเรียนได้ใช้ในการฝึกฝนการอ่านเชิงวิเคราะห์และการเขียนของนักเรียน ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในการจัดการศึกษาของประเทศมาตลอด จากการศึกษาผลการประเมินชี้ให้เห็นว่าการศึกษาไทยเข้าขั้นวิกฤตแทบทุกระดับชั้น เด็กไทยโดยเฉลี่ยยังมีทักษะในการคิดวิเคราะห์และแยกแยะข้อมูลต่ำมาก ไม่ว่าจะดูจากการสังเกตพฤติกรรมของเด็กกับผลสอบในประเทศอย่างคะแนน O-NET ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติและโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ เช่น PISA ขององค์การความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) ก็ตาม ผลการสอบ PISA ซึ่งวัดจาก “ความสามารถอ่านออกเขียนได้” (Literacy) ในวิชาที่จัดว่าเป็นหัวใจของการเรียนรู้ตลอดชีวิตสามวิชา ได้แก่ การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนไทยทั่วประเทศ ในปีพุทธศักราช 2554 พบว่า นักเรียนไทยมีทักษะในการอ่านที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง กล่าวคือ ประมาณร้อยละ 42.8 มีทักษะในการอ่าน

อยู่เพียงระดับ 1 และต่ำกว่า (ระดับนี้คือแค่การอ่านออก จับใจความไม่เป็น) และนักเรียนประมาณร้อยละ 37 มีการอ่านถึงระดับสอง (จับใจความได้ก็ต่อเมื่อเนื้อหาที่อ่านค่อนข้างตรงไปตรงมาเท่านั้น) พูดอีกอย่าง คือ นักเรียนของไทยประมาณร้อยละ 80 (สี่ในห้าคน) มีทักษะการอ่านสูงสุดอยู่เพียงระดับสองเท่านั้น ตัวเลขนี้นอกจากจะต่ำมากแล้วยังลดลงจากผลการประเมิน PISA ปี 2546 (ศกสวรรณ นภาพร, 2554, หน้า 1)

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมาพืงบารมี ตำบลสร้างค้อ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่า นักเรียนมีทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และกระบวนการอ่านเพื่อสรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน อยู่ในระดับต่ำ กล่าวคือ ผู้เรียนขาดทักษะในการวิเคราะห์ วิเคราะห์ และการสรุปความรู้จากเรื่องที่อ่าน จากการรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมาพืงบารมี ตำบลสร้างค้อ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2558 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 39.51 (รายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-Net, 2559) ซึ่งเป็นคะแนนที่อยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (STAD) ร่วมกับการใช้สื่อจริงเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการบูรณาการสื่อหลายๆ ชนิด เข้าด้วยกัน เพื่อใช้ฝึกกิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์ การจัดกิจกรรม ด้วยกระบวนการที่หลากหลายเหมาะสม และสัมพันธ์กับตัวชีวิต ผลการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ เราความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักสังเกต กล่าวคิดกล้าแสดงออก ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพก่อนเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (STAD) ร่วมกับการใช้สื่อจริงเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีองค์ประกอบอย่างไร มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หรือไม่

2. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนหลังเรียนด้วยการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (STAD) ร่วมกับการใช้สื่อจริงเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่ อย่างไร

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (STAD) ร่วมกับการใช้สื่อจริงเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งจุดมุ่งหมายของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพ ของชุดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (STAD) ร่วมกับการใช้สื่อจริงเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (STAD) ร่วมกับการใช้สื่อจริงเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรม การเรียนการสอนภาษาไทยตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (STAD) ร่วมกับการใช้สื่อจริงเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (STAD) ร่วมกับการใช้สื่อจริงเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน หลังเรียนด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (STAD) ร่วมกับการใช้สื่อจริงเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นสูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนการสอน ภาษาไทยตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (STAD) ร่วมกับการใช้สื่อจริงเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นอยู่ในระดับมากขึ้นไป

ความสำคัญของการวิจัย

ความสำคัญของการวิจัยมีดังนี้

1. ได้ชุดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (STAD) ร่วมกับการใช้สื่อจริงเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้พัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน
2. เป็นแนวทางให้กับครูในการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (STAD) ร่วมกับการใช้สื่อจริง เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับนักเรียนระดับชั้นอื่นๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมาพิงบารมี ตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ภาคเรียน ที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 109 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมาพิงบารมี ตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวนนักเรียน 33 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เนื่องจากสภาพการจัดห้องเรียนในโรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมาพิงบารมี คล้ายกันบริบทเดียวกันและการจัดห้องเรียนเป็นการจัดนักเรียนแบบละความสามารรถ คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (STAD) ร่วมกับการใช้สื่อจริงเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

- 2.1 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 2.2 ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
- 2.3 ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนการสอน

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

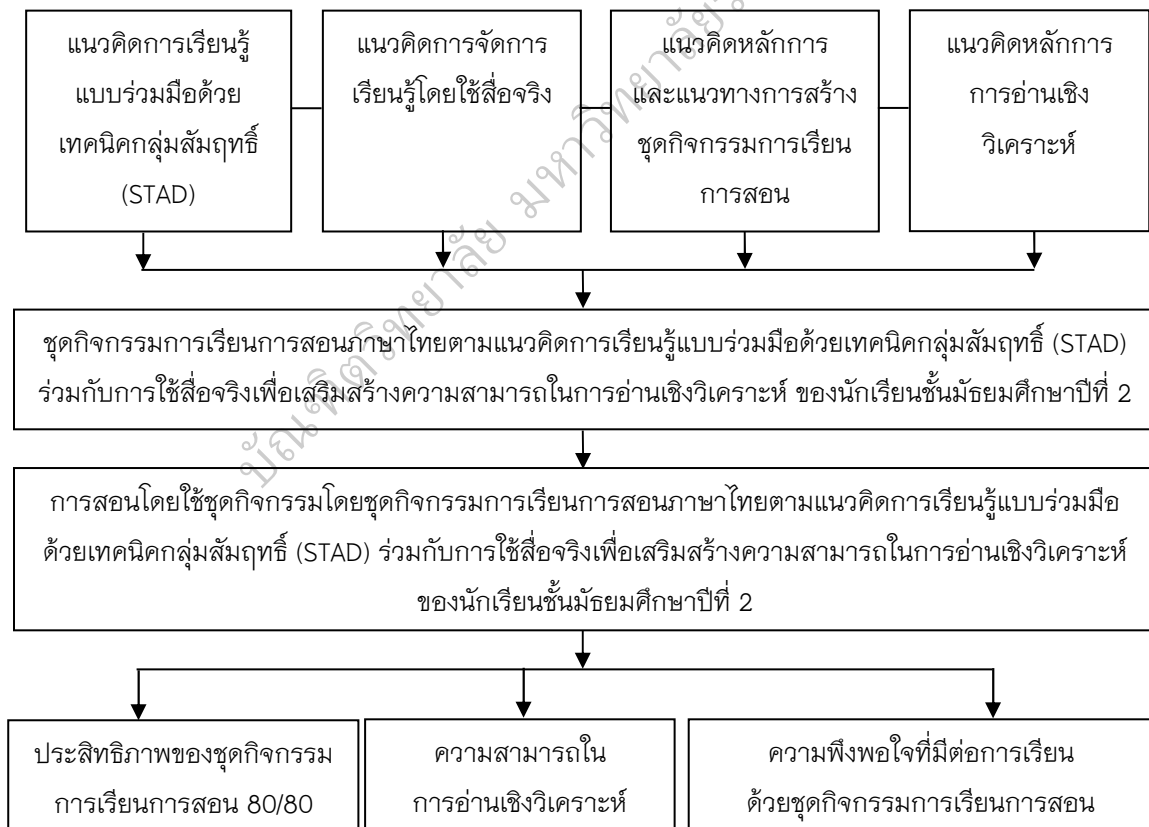
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 20 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่รวมเวลาที่ใช้ในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยผู้วิจัยได้นำเอาเนื้อหา ที่ได้มาจากสื่อจริงจากเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับที่ใช้ในชีวิตประจำวันเป็นหลัก ซึ่งได้จากสำนวน ขำจากหนังสือพิมพ์ บทความ โฆษณานิทาน บทร้อยกรอง บทเพลง พระบรมราชาบาท สารคดีและเรื่องสั้น สำหรับนำมาใช้ในการฝึกอ่านเชิงวิเคราะห์

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนภาษาไทยตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (STAD) ร่วมกับการใช้สื่อจริงเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิตยสารศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ได้นิตยสารศัพท์เฉพาะ ไว้ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (STAD) ร่วมกับการใช้สื่อจริง หมายถึง สื่อการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อส่งเสริมความรู้ด้านเนื้อหาและความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการจัดการเรียนการสอนนั้นได้ใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (STAD) ร่วมกับการใช้สื่อจริง แบบเป็นทางการ โดยใช้เทคนิคแบบกลุ่มสัมพันธ์ (Student Teams Achievement Division: STAD) มาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นประกอบด้วย เอกสาร 2 ส่วน คือ

1.1 ชุดกิจกรรม หมายถึง สื่อสำหรับให้นักเรียนใช้ศึกษาเนื้อหาและอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบฝึกหัด และทำแบบทดสอบ แต่ละชุดมีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ คำชี้แจงสำหรับนักเรียน บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรเฉลยกิจกรรม แบบฝึกหัด และแบบทดสอบ มีจำนวน 10 ชุด ได้แก่

- ชุดที่ 1 การอ่านเชิงวิเคราะห์จาก สำนวน
- ชุดที่ 2 การอ่านเชิงวิเคราะห์จาก ข่าวจากหนังสือพิมพ์
- ชุดที่ 3 การอ่านเชิงวิเคราะห์จาก บทความ
- ชุดที่ 4 การอ่านเชิงวิเคราะห์จาก โฆษณา
- ชุดที่ 5 การอ่านเชิงวิเคราะห์จาก นิทาน
- ชุดที่ 6 การอ่านเชิงวิเคราะห์จาก บทร้อยกรอง
- ชุดที่ 7 การอ่านเชิงวิเคราะห์จาก เพลง
- ชุดที่ 8 การอ่านเชิงวิเคราะห์จาก พระบรมราชาธิราช
- ชุดที่ 9 การอ่านเชิงวิเคราะห์จาก สารคดี
- ชุดที่ 10 การอ่านเชิงวิเคราะห์จาก เรื่องสั้น

1.2 คู่มือครูประกอบการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง เอกสารสำหรับให้ครูผู้สอนใช้ประกอบชุดกิจกรรม ประกอบด้วย คำนำ คำชี้แจงสำหรับครู การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ บทบาทของครู บทบาทของนักเรียน สิ่งที่ต้องเตรียมล่วงหน้า การจัดชั้นเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม แบบทดสอบ และเฉลยแบบทดสอบ

2. การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD หมายถึง การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มแบบความสามารถ กลุ่มละ 4-5 คน ตามอัตราส่วนของนักเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูง : ปานกลาง : ต่ำ เท่ากับ 1 : 2 : 1 และคะแนนจากความสำเร็จของแต่ละคนจะเป็นคะแนนความสำเร็จของกลุ่ม ทำให้นักเรียนทุกคนประสบความสำเร็จในการเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม ทำให้นักเรียนทุกคนประสบความสำเร็จของแต่ละคนจะเป็นคะแนนความสำเร็จของกลุ่ม ทำให้นักเรียนทุกคนประสบความสำเร็จในการเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มทำให้นักเรียนช่วยเหลือกัน ในขณะซักถามปัญหากันอย่างอิสระ คนเก่งสามารถอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มได้เข้าใจแนวคิด และมีเมตตาได้กระจ่างชัดขึ้น เห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างบุคคล อีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนมีคุณลักษณะนิสัยที่ดี เช่น ความสามัคคี มีน้ำใจ มีระเบียบวินัย มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรม ดังนี้

2.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

2.1.1 ครูจะแจ้งผลการเรียนรู้ บอกเกณฑ์และรางวัลของกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ

2.1.2 ทบทวนความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับความรู้ใหม่

2.2 ขั้นที่ 2 ขั้นเรียนรู้กลุ่มย่อย

2.2.1 แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มกลุ่มละ 4 คน ประกอบด้วย นักเรียนเก่ง 1 คน นักเรียนอ่อน 1 คน นักเรียนปานกลาง 2 คน

2.2.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมตามชุดการเรียนการสอน โดยจะต้องให้ความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ

2.3 ขั้นที่ 3 ขั้นการทดสอบ

2.3.1 หลังจากเรียนจบแล้วให้นักเรียนแต่ละคนทดสอบ

2.3.2 นำคะแนนของแต่ละคนที่ได้จากการทดสอบมารวมกันภายในกลุ่มหาค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม

2.3.3 เลขานุการกลุ่มบันทึกผลคะแนนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

2.3.4 กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด จะประกาศไว้หน้าชั้นเรียน (ให้รางวัล)

2.4 ขั้นที่ 4 ขั้นการยกย่องกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ

เป็นขั้นที่ครูจะยกย่องชมเชยนักเรียนกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ คือ ได้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยอาจให้รางวัลเป็นสมุด ดินสอ ประกาศเสียงตามสาย หรือประกาศรายชื่อตามป้ายหน้าห้องเรียน

3. สื่อจริง หมายถึง อุปกรณ์หรือสิ่งของที่นำมาใช้จัดการเรียนการสอน ในชุดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 ชุด ได้แก่ สำนวน ขำจากหนังสือพิมพ์ บทความ โฆษณา นิทาน บทร้อยกรอง เพลง พระบรมราโชวาท สารคดีและเรื่องสั้น

4. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับการใช้สื่อจริง หมายถึง ขั้นตอนในการจัดการเรียน การสอนภาษาไทยตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD) ร่วมกับการใช้สื่อจริงเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขั้นการจัดกลุ่มและนำเข้าสู่บทเรียน โดยแบ่งนักเรียนแบบคละ ความสามารถตามความสามารถทางการเรียนสูง 1 คน ปานกลาง 2 คน และต่ำ 1 คน จากนั้นครูทบทวนความรู้พื้นฐานทางภาษาไทย เตรียมเข้าสู่เนื้อหาที่สอน

4.2 ขั้นนำเสนอบทเรียนต่อทั้งชั้น โดยครูแจ้งสถานการณ์ปัญหาที่จะให้ นักเรียนในแต่ละกลุ่มได้ร่วมกันศึกษา ซึ่งสถานการณ์ปัญหาจะเกี่ยวข้องกับเนื้อหา เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์

4.3 ขั้นการศึกษากลุ่มย่อยและฝึกทักษะ โดยให้นักเรียนร่วมกันศึกษา ในชุดกิจกรรมแต่ละชุด และปฏิบัติตามขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

4.3.1 การวิเคราะห์ความสำคัญ

4.3.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์

4.3.3 การวิเคราะห์หลักการ

4.4 ขั้นการประเมินและการคิดคะแนนความก้าวหน้า โดยให้นักเรียน แต่ละคนทำแบบทดสอบระหว่างเรียนแล้วนำคะแนนที่สอบได้เทียบกับคะแนนฐาน เพื่อดูความก้าวหน้าของนักเรียน

4.5 ขั้นการยอมรับและความสำเร็จของกลุ่ม โดยครูประกาศคะแนนของ ทุกกลุ่มให้ทราบพร้อมกับให้คำชมเชย และให้รางวัลกับกลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุด

5. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านที่ต้องใช้ความคิด สติปัญญา และความรอบรู้ในเรื่องที่อ่านเมื่ออ่านเรื่องที่กำหนดให้แล้วนักเรียนสามารถประเมินสิ่งที่อ่านตัดสินได้ว่าถูกหรือผิด หาคุณค่าในสิ่งที่อ่าน ค้นหาความจริงหรือสิ่งสำคัญของเรื่องที่อ่าน ซึ่งความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ วัด 3 ด้าน คือ

5.1 วิเคราะห์ความสำคัญ หมายถึง การค้นหาว่าความสำคัญย่อยๆ ของเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นเกี่ยวพันกันอย่างไร สอดคล้องหรือขัดแย้งกันอย่างไร

5.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การแยกแยะสิ่งที่กำหนดมาให้ว่าอะไรสำคัญหรือจำเป็นหรือมีบทบาทที่สุดตัวไหนเป็นเหตุเป็นผล

5.3 วิเคราะห์หลักการ หมายถึง การค้นหาโครงสร้างและระบบของเรื่องราวและการกระทำต่างๆ ว่าสิ่งเหล่านั้นรวมกันเนื่องจากอะไร โดยยึดอะไรเป็นหลักมีสิ่งใดเป็นตัวเชื่อมโยง ยึดถือหลักการใดมีเทคนิคอย่างไร ซึ่งความสามารถในการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 40 ข้อ

6. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม หมายถึง เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาชุดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (STAD) ร่วมกับการใช้สื่อจริงเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อผ่านการนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์โดยพิจารณาจากเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบย่อยหลังเรียนในชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป

7. ความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง ความรู้สึกชอบและพอใจของนักเรียน ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (STAD) ร่วมกับการใช้สื่อจริงเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 15 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)